

باسمه تعالی

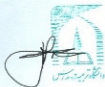
آیین نامه توسعه و راه اندازی دوره های میان رشته ای در دانشگاه

مصوب جلسه مورخ ۹۶/۸/۲۲ شورای دانشگاه

معاونت آموزشی

مدیریت برنامه ریزی، کسب و کار و بازرگانی

آبان ماه ۱۳۹۶

مقدمه

به استناد مواردی از راهبردهای ملی و کلان پیش‌بینی شده در نقشه جامع علمی کشور و بندهای ۱۰ و ۱۱ فصل دوم قانون برنامه پنجم توسعه کشور و در جهت تحقق اهداف پیش‌بینی شده در بخش اقدامات اجرایی - عملیاتی برنامه راهبردی دانشگاه و به منظور حمایت و پشتیبانی از توسعه ایجاد و راهاندازی دوره‌های میان‌رشته‌ای، این آیین‌نامه در چارچوب ضوابط مندرج در آیین‌نامه انگذاری اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌ها (به شماره ۲۸۸۷/۱۵ مورخ ۹۵/۱۲/۱۵) تهیه گردیده است.

تعاریف

میان‌رشته‌ای: در این آیین‌نامه عنوان "میان‌رشته‌ای" ناظر به تمام اشکال رویکرد تلفیقی برنامه‌ریزی درسی می باشد که شرایط آن در مواد ۲ آمده است.

دوره میان‌رشته‌ای مستقل: دوره‌هایی که مستلزم طی فرایند راهاندازی رشته در دانشگاه و وزارت متبوع هستند و با گذر رشته مستقل پذیرش دانشجو خواهند داشت.

دوره میان‌رشته‌ای غیرمستقل: دوره‌هایی که صرفاً با استفاده از ظرفیت و استعداد های رشته‌های دایر دانشگاه ایجاد شده و بدون آرایه مدرک تحصیلی مستقل و صرفاً با درج زمینه تخصصی یا ارائه گواهی نامه جداگانه برای دانشجویان مستعد و علاقمند آرایه خواهد شد.

ایجاد دوره: ویژه دوره‌های میان‌رشته‌ای مستقل است که برای نخستین بار در سطح کشور برنامه‌ریزی می‌شوند و شامل هر دو مرحله تدوین برنامه درسی و راهاندازی رشته می‌شود.

راهاندازی رشته: مشمول رشته‌های میان رشته‌ای مستقل می شود که دارای برنامه درسی مصوب می‌باشند.

توسعه رشته: ویژه رشته‌های میان رشته‌ای غیرمستقل است که با حفظ ماهیت اصلی خود، قابلیت توسعه در زمینه یا زمینه‌های علمی دیگر را از طریق مشارکت و هم‌افزایی با سایر رشته‌های دایر دانشگاه دارند.

کارگروه توسعه یا راهاندازی: به منظور بررسی مقدماتی پیشنهاد های توسعه یا راهاندازی دوره میان‌رشته‌ای تشکیل می‌شود.

گروه راهبردی میان‌رشته‌ای: شورایی است که پس از تأیید درخواست راهاندازی رشته میان رشته‌ای و تصویب آن در مراجع ذیربط، برای مدیریت، هدایت و نظارت بر اجرای رشته تشکیل خواهد شد.

گروه‌های مبدأ: گروه‌های آموزشی دانشگاه که اعضای هیأت علمی آنها در برگزاری رشته میان‌رشته‌ای مشارکت دارند.

دانشکده: دانشکده علوم و فناوری‌های میان‌رشته‌ای

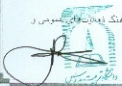
مدیریت برنامه‌ریزی: منظور، مدیریت برنامه‌ریزی، گسترش و بازنگری می باشد.

کمیسیون: منظور، کمیسیون برنامه‌ریزی جامع آموزشی دانشگاه است.

شورای علمی دانشگاه: منظور، شورای علمی دانشگاه علوم و فناوری‌های میان‌رشته‌ای است.

اهداف

۱. تربیت نیروی انسانی متخصص در علوم میان‌رشته‌ای مورد نیاز کشور
۲. ایجاد تعامل و هم‌افزایی بیشتر بین اعضای هیأت علمی با تخصص‌های گوناگون و تقویت فرهنگ همکاری‌های جمعی و هم‌افزایی توان علمی آنها

Handwritten signature and stamp in the bottom right corner.

۲. هدفمندسازی فعالیت‌های علمی رشته‌های مصوب دانشگاه
۳. افزایش بهره‌وری از ظرفیت‌ها و توانایی‌های دانشگاه
۴. حرکت در مسیر تحولات علمی در تراز جهانی با تأکید بر نیازهای بومی
۵. تحقق اهداف پیش‌بینی شده در طرح تحول راهبردی دانشگاه با ارتقاء تراز دانشگاه به ۲۰۰ دانشگاه برتر دنیا، افزایش اشتغال پذیری دانش‌آموختگان و ...

شرایط و معیارهای ایجاد یا راه‌اندازی دوره‌های میان‌رشته‌ای

ماده ۱: ایجاد و راه‌اندازی دوره‌های میان‌رشته‌ای منوط به لحاظ نمودن حداقل یکی از شرایط و معیارهای زیر است:

۱. کاربردی، راهبردی و پیشرو بودن رشته و هماهنگی با نیازهای جامعه
۲. مسأله محور، هدفمند بودن و ایجاد زمینه نوآوری
۳. فراهم نمودن زمینه کارآفرینی

ماده ۲: شرایط لازم برای طرح پیشنهاد ایجاد، راه‌اندازی یا توسعه دوره میان‌رشته‌ای

۱- حداقل ۲ گروه آموزشی با ۲ تخصص مختلف برای ایجاد یک رشته میان‌رشته‌ای همکاری داشته باشند و این میزان مشارکت هیچ یک از گروه‌های آموزشی نباید کمتر از ۱۵ و بیش از ۶۰ درصد در ارائه واحدهای درسی باشد.
تبصره ۱: چنانچه شرایط فوق در همکاری گروه‌ها فراهم نباشد، مشمول این آیین‌نامه نخواهند شد. (تشخیص این امر به عهده مدیریت برنامه‌ریزی دانشگاه است.)

تبصره ۲: پیشنهاد مربوط به دوره‌های میان‌رشته‌ای به دو صورت قابل طرح توسط مناقضی می‌باشد:

- الف) مناقضی، شورای دانشگاه، شورای آموزشی یا کمیسیون باشد.
- ب) مناقضی، حداقل ۳ عضو توانمند هیأت علمی دانشگاه از دست کم ۲ گروه مختلف و با حداقل ۲ تخصص متفاوت باشد. ملاک توانمندی توسط شورای علمی دانشگاه و براساس ضوابطی که تصویب خواهد شد، تعیین می‌شود.
- تبصره ۳: هر عضو هیأت‌علمی بند ب بالا، افزون بر رشته اصلی بایر در دانشگاه مبدأ مربوط به خود، می‌تواند همزمان در کارگروه‌های حداقل ۲ رشته میان‌رشته‌ای مشمول این آیین‌نامه مشارکت داشته باشد. این مشارکت باید با اطلاع گروه مبدأ باشد.

تبصره ۴: اعضای هیأت علمی پژوهشگاه‌های زیرمجموعه دانشگاه نیز می‌توانند به عنوان همکار مناقضی باشند. ضمناً رشته‌های موجود دارای ماهیت میان‌رشته‌ای که از سال تحصیلی ۹۱-۹۲ به بعد راه‌اندازی شده‌اند نیز قابل بررسی برای ساماندهی در قالب این آیین‌نامه خواهند بود و در صورت نیاز، رشته‌های مصوب سالهای قبل از آن نیز به تشخیص کمیسیون، می‌تواند در دستور بررسی قرار گیرند.

ماده ۳: تشکیل کارگروه توسعه یا راه‌اندازی دوره

به منظور بررسی مقدماتی پیشنهاد توسعه یا راه‌اندازی دوره میان‌رشته‌ای و حصول هماهنگی و بررسی ابعاد مختلف آن، کارگروهی با ترکیب زیر تحت نظر شورای علمی دانشگاه تشکیل می‌گردد. حداقل ۵ نفر در این کارگروه الزامی است و جلسات با حضور مناقضی یا نمایندگان تخصصی وی و حداقل نصف به اضافه یک اعضای کارگروه زیر رسمیت می‌یابد.

۱- معاون دانشگاه (رئیس کارگروه)

۲- حداقل ۲ نفر از اعضای هیأت‌علمی متخصص داخل یا خارج دانشگاه که حداقل یک نفر از آنها دانشیار و بالاتر و در موضوع میان‌رشته‌ای درخواستی صاحب‌نظر باشد.

۳- معاونان آموزشی دانشگاه‌های مرتبط

Handwritten signature and stamp.

تیمبره ۵: درخواست اولیه، و مصوبات این کارگروه برای تصویب در دو مرحله به شورای علمی دانشگاه و به مدیریت برنامه‌ریزی ارسال خواهد شد و نیازی به طرح آن در شوراهای دانشگاه‌های مرتبط نیست.

تیمبره ۶: کمیسیون می‌تواند در موارد ضروری از سایر اعضای هیأت علمی صاحب‌نظر داخلی یا خارج دانشگاه دعوت به عمل آورد یا از نظر مشورتی آنها به صورت شفاهی یا کتبی استفاده نماید.

تیمبره ۷: اعتبار حمایتی مورد نیاز برای هزینه‌های مربوط به برنامه‌ریزی، توربین برنامه و سفر فصل رشته‌های میان‌رشته‌ای و تصویب آنها و انجام هرگونه مطالعات لازم، هر سال از محل ردیف دانشگاه و معاونت آموزشی برای مراحل مربوط به هر یک، تأمین می‌شود.

ضوابط خاص و تسهیلات تشرفی برگزاری رشته، با مصوبات شورای علمی دانشگاه و تأیید رئیس دانشگاه تعیین می‌شود.

ماده ۲: تشکیل گروه راهبری میان‌رشته‌ای

پس از تصویب برنامه درسی/ راهاندازی رشته در مراجع ذی‌ربط (کمیسیون، شورای آموزشی، شورای دانشگاه و در صورت نیاز، شورای برنامه‌ریزی یا شورای گسترش آموزش عالی)، گروه راهبری میان‌رشته‌ای شامل ۵ تا ۹ نفر تشکیل می‌شود. این گروه شامل اعضای هیأت علمی متقاضی و سایر اعضای تکمیلی معرفی شده از سوی گروه‌های مبدأ یا مدیریت برنامه‌ریزی می‌باشند که با تأیید رئیس دانشگاه منصوب می‌شوند. گروه راهبری تحت نظر دانشگاه فعالیت نموده و ارتباطات آن با مراجع دانشگاه از طریق این دانشگاه خواهد بود.

تیمبره ۸: جلسات گروه راهبری به صورت مرتب تشکیل و نسخه‌ای از صورتجلسات به دانشگاه‌های مرتبط و رئیس دانشگاه ارسال خواهد شد. رئیس دانشگاه در پایان هر سال تحصیلی گزارشی از وضعیت برگزاری رشته به معاون آموزشی دانشگاه ارسال می‌کند.

تیمبره ۹: گروه راهبری در نخستین جلسه خود که با حضور رئیس دانشگاه تشکیل می‌شود، دو نفر را به عنوان نامزد مدیریت گروه برای دو سال پیشنهاد می‌نماید تا با اخذ موافقت رئیس دانشگاه مربوط، یک نفر از آنها توسط رئیس دانشگاه برای دو سال منصوب گردد. پدیدهی است گروه راهبری، وظایفی تقریباً نظیر گروه‌های آموزشی خواهد داشت و در کلیه مراحل پذیرش (فقط برای دوره‌های میان‌رشته‌ای مستقل)، تحصیل و فعالیت دانشجویان و نیز در تعیین و تصویب موضوع پایان‌نامه، تعیین استادان راهنما و مشاور و سایر موارد مربوط تصمیم‌گیری خواهد نمود.

تیمبره ۱۰: هر عضو هیأت علمی تنها می‌تواند همزمان عضو یک گروه راهبری میان‌رشته‌ای باشد.
تیمبره ۱۱: شیوه‌نامه نحوه خدمت‌رسانی گروه‌های مبدأ و نیز گروه‌های ارائه‌دهنده دروس سرویس متعاقباً تهیه خواهد شد.

تیمبره ۱۲: دانشجویان ورودی، دانشجوی گروه‌های مبدأ نیز شاملی که گروه سپسی بیش از ۲۵ درصد در برگزاری رشته داشته باشند) خواهند بود و مدرک تحصیلی آنها نیز تحت عنوان رشته پذیرفته شده (برای هر دو حالت میان‌رشته‌ای مستقل و غیر مستقل) و به نام دانشگاه مبدأ صادر می‌شود.

تیمبره ۱۳: سید دروس و محتوای آموزشی رشته با توجه به گستردگی ظیف ورودی‌ها به تناسب از گروه‌های مبدأ مختلف به صورت قابل انعطاف و براساس رشته اصلی دانشجو با توجه به رشته‌های دایر در گروه‌های مبدأ توسط گروه راهبری طراحی می‌شود. در مورد رشته‌هایی که دارای برنامه درسی مصوب هستند، این تعارضپذیری به تدریج در برنامه درسی اعمال خواهد شد.

تیمبره ۱۴: کلیه دروس دانشجویان در دانشگاه‌های مبدأ و با کمک سایر دانشگاه‌ها ترجیحاً به طور مشترک (یا بیش از یک استاد) برگزار می‌شود.

تیمبره ۱۵: رعایت ضوابط مصوب شورای علمی دانشگاه و ضوابط معاونت پژوهشی دانشگاه (استادان) راهنما از میان اعضای گروه راهبری و در موارد خاص، از سایر اعضای هیأت علمی دانشگاه یا دیگر دانشگاه‌ها انتخاب می‌شوند.

ماده ۵: روش پذیرش دانشجو

دانشجویان ورودی دوره‌های میان‌رشته‌ای، از طریق آزمون‌های سراسری سازمان سنجش در سطح کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی و مطابق روال مرسوم، پذیرفته خواهند شد.

پذیرش دانشجو به دو صورت قابل انجام است:

۱. پذیرش دانشجو در دوره‌های میان‌رشته‌ای مستقل با یک رشته مستقل توسط گروه‌های مبدأ با رعایت تبصره‌ها که مستلزم ایجاد یا راه‌اندازی رشته جدید مطابق روال مرسوم در دانشگاه و با سازوکارهای اشاره شده طی سندهای ۶ تا ۴ خواهد بود.

۲. پذیرش دانشجو برای دوره‌های میان‌رشته‌ای غیر مستقل با یک رشته‌های عادی دایر فعلی دانشگاه (حاصل ۲ رشته) توسط گروه‌های مبدأ با رعایت تبصره‌ها و با ذکر این توضیح در دفترچه آزمون که برخی از دانشجویان مستعد و علاقمند، در صورت احراز شرایط، مجاز به گذراندن دوره میان‌رشته‌ای (به عنوان گرایش از رشته خود) و با ارائه گواهی نامه معتبر یا درج عنوان گرایش میان‌رشته‌ای در مدرک تحصیلی خواهند بود.

ماده ۶: متولی برگزاری بخش آموزشی رشته

گروه مبدأ و متقاضی رشته، متولی برگزاری بخش آموزشی مرتبط با دانشجویان مربوط به خود خواهد بود مگر در شرایط خاص که شورای علمی دانشکده تشخیص دهد گروه دیگری باید متولی برگزاری بخش آموزشی رشته باشد. در هر صورت، صورتجلسه شورای گروه مبدأ متقاضی مبنی بر موافقت با برگزاری بخش آموزشی رشته لازم است.

ماده ۷: هدایت تحصیلی دانشجویان

هدایت تحصیلی دانشجویان با مدیریت عالی گروه راهبری و مدیر تعیین شده از سوی گروه راهبری رشته خواهد بود.

ماده ۸: ارزیابی نحوه برگزاری رشته

پس از سه دوره پذیرش دانشجو، وضعیت برگزاری رشته توسط کمیسیون بررسی شده و در صورت نیاز، مورد بازنگری قرار خواهد گرفت.

ماده ۹: نظارت بر حسن اجرای برنامه‌های میان‌رشته‌ای (پس از ارائه گزارش گروه راهبری رشته) بر عهده شورای علمی دانشکده و با نظارت عالی کمیسیون برنامه‌ریزی جامع آموزشی دانشکده خواهد بود.

ماده ۱۰: مشوق‌ها و امتیازات دانشگاهی همکاران مشارکت کننده در طراحی و برگزاری دوره در دو دوره اول، در متمم‌های جداگانه تهیه و به تصویب هیأت رئیسه دانشکده می‌رسد.

ماده ۱۱: این آیین‌نامه در ۱۱ ماده و ۱۵ تبصره در جلسه شورای آموزشی مورخ ۹۷/۴/۲۷، جلسه مورخ ۹۷/۶/۲۶ هیأت رئیسه دانشکده و جلسه شورای دانشکده مورخ ۹۷/۸/۲۲ تصویب شد و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا است.

Handwritten signature or stamp in the bottom right corner.

نمودار مراحل ایجاد و راه اندازی

اقدام کننده

مقتضای (ها)

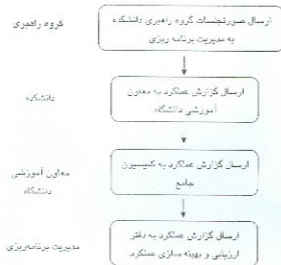

گروه راهبری

1387

نمودار نظارت

اقدام کننده

اقدام کننده

نمودار پذیرش، تحصیل، هدایت و فارغ التحصیلی دانشجویان

